

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3297

Vragen van het lid **Servaes** (PvdA) aan de Minister van Buitenlandse Zaken over *het rapport van Amnesty International aangaande ontvoeringen en martelingen door de Egyptische veiligheidsdiensten* (ingezonden 18 juli 2016).

Antwoord van Minister **Koenders** (Buitenlandse Zaken) (ontvangen 24 augustus 2016).

Vraag 1, 2, 4

Bent u bekend met het recente rapport van Amnesty International genaamd «Egypt: «Officially you do not exist»: Disappeared and tortured in the name of counter-terrorism»¹, waarin melding wordt gemaakt van ontvoeringen en martelingen door de Egyptische veiligheidsdienst NSA? Zo ja, wat is uw reactie op de schokkende bevindingen van dit rapport?

Kunt u de bevindingen bevestigen uit het genoemde rapport, waarin wordt gesproken over duizenden ontvoeringen door de NSA, waarbij de ontvoerden, waaronder minderjarigen, geen aanspraak kunnen maken op basisrechten zoals contact met een advocaat en bovendien worden blootgesteld aan martelingen? Zo ja, kunt u bevestigen dat Egypte hiermee handelt in strijd met haar eigen wetgeving en internationale verdragen zoals de UN Convention against Torture?

Herkent u het beeld dat het aantal ontvoeringen en martelingen alsmede andere vormen van mensenrechtenschendingen is toegenomen sinds de aanstelling van Magdy Abd el-Ghaffar als Minister van Binnenlandse Zaken in maart 2015?

Antwoord 1, 2, 4

Het rapport van Amnesty International levert verontrustende nieuwe getuigenissen op van gedwongen verdwijningen en martelingen in Egyptische gevangenissen. In het rapport wordt een toename hiervan geconstateerd sinds begin 2015. Het kabinet kan de bevindingen over de aantallen en het moment van toename niet op basis van eigen bronnen bevestigen, maar beschouwt het rapport van Amnesty International als een gezaghebbende bron. De bevindingen van Amnesty zijn onder andere gebaseerd op inschattingen en gedocumenteerde gevallen van verschillende Egyptische lokale NGO's. Door gebrek aan medewerking van de Egyptische autoriteiten

¹ https://www.amnesty.nl/sites/default/files/public/embargoed_13_july__egypt_officially_you_do_not_exist.pdf

is het niet mogelijk voor Egyptische en internationale NGO's om de precieze aantallen van martelingen en gedwongen verdwijningen vast te stellen. Het kabinet ziet de in het rapport beschreven praktijk als in strijd met de Egyptische Grondwet en met internationale verdragen die Egypte ook heeft ondertekend.

Vraag 3

Deelt u de mening dat de – reeds eerder bekritiseerde – antiterrorismewetgeving wordt misbruikt om kritische tegengeluiden van het bewind van president Sisi de mond te snoeren?

Antwoord 3

Mede door de strenge antiterrorwetgeving is de vrijheid van meningsuiting verslechterd in Egypte.

Vraag 5, 7

Herinnert u zich de conclusies van de Raad Buitenlandse Zaken van 10 februari 2014², waarin wordt gesteld dat de EU zeer bezorgd is over «selective justice» tegen de politieke oppositie en waarin wordt opgeroepen om de basisrechten van verdachten te waarborgen? Welke inspanningen zijn sindsdien in EU-verband gedaan om de situatie aan de kaak te stellen? Bent u bereid om naar aanleiding van het genoemde rapport de praktijken van het Egyptische regime opnieuw te bespreken met uw Europese collega's? Bent u bereid om tijdens de aankomende Raad Buitenlandse Zaken (18 juli) het Amnesty-rapport ter sprake te brengen en te bepleiten om de druk op Egypte op te voeren om te komen tot een onafhankelijk onderzoek in Egypte naar de genoemde ontvoeringen en martelingen en onmiddellijke erkenning en stopzettingen van deze praktijken?

Antwoord 5, 7

De mensenrechtensituatie in Egypte wordt door de EU doorlopend aan de orde gesteld in contacten met de Egyptische autoriteiten. Dit gebeurde onder meer tijdens bezoeken aan Caïro van EU Hoge Vertegenwoordiger Mogherini (november 2015), de voorzitter van de Europese Raad Tusk (september 2015) en de EU Speciaal Gezant voor Mensenrechten Stavros Lambrinidis (oktober 2014). Zorgen over mensenrechtenschendingen zijn ook uitgesproken tijdens het EU – Egypte Subcomité Mensenrechten en Democratie (november 2015), in persverklaringen van Mogherini en haar woordvoerder, tijdens de Universal Periodic Review van Egypte (november 2014) en in overige zittingen van de Mensenrechtenraad en de Derde Commissie van de VN.³ Met actieve steun van Nederland heeft de EU tijdens zittingen van de Mensenrechtenraad in 2015 en 2016 onder andere zorgen uitgesproken over gedwongen verdwijningen en martelingen in Egyptische gevangnissen. Uw verzoek voor agendering tijdens de Raad Buitenlandse Zaken van 18 juli jl. is niet op tijd ontvangen om in overweging te kunnen worden genomen. Nederland zal de mensenrechtensituatie in Egypte in EU-verband blijven aankaarten en de noodzaak van verbeteringen onderstrepen. In dit kader dringt Nederland binnen de EU onder andere aan op een spoedig vervolgebzoek van de EU Speciaal Gezant voor Mensenrechten aan Caïro.

Vraag 6

Bent u bekend met Artikel 2 uit het EU Associatieverdrag met Egypte⁴, waarin respect voor democratische principes en fundamentele mensenrechten als essentieel element voor de relatie tussen de EU en Egypte wordt benoemd? Zo ja, deelt u de mening dat het Egyptische regime momenteel het Associatieverdrag schendt gezien de verslechterende mensenrechtensituatie in het land?

² http://www.consilium.europa.eu/uedocs/cms_data/docs/pressdata/EN/foraff/140971.pdf

³ Voor een overzicht van de verklaringen van de EU Hoge Vertegenwoordiger en haar woordvoerder, zie <http://eeas.europa.eu/egypt/news>

⁴ http://trade.ec.europa.eu/doclib/docs/2004/june/tradoc_117680.pdf

Antwoord 6

Maatregelen door de Egyptische regering die leiden tot een verslechtering van de mensenrechtensituatie zijn in tegenspraak met het feit dat Egypte zich heeft gecommitteerd aan het bevorderen en respecteren van mensenrechten en fundamentele vrijheden, zoals verankerd in de Egyptische Grondwet en opgenomen in het EU-Egypte Associatieakkoord.